

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-egerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopno peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani, 18. julija.

Minoli teden priobčil je „Slovenec“ dva članka „O klerikalizmu“ in „Politična hegemonija duhovnikov“ pisana v tonu, bistveno in jako dobrodejno razlikujajočem se od pisave ligaševske. Tudi ti razpravici sicer mrgolita napačnih konklusij in logično nemogočih sklepov, brez katerih bi bil moral „Slovenec“ že zdavna v koruzo vreči svojo puško, in zabelejena sta z navadnimi napadi na naš pregrešni list, a vendar se pozna tema člankoma nekaj, s čimur se zamore ponašati malokateri Ligaš, to namreč, da je bil pisec prepričan o resnici tega, kar je pisal. In to nam je nekako dobro delo, kajti poštenje prepričanja mi vsikdar spoštuje — a v zadnjem času bilo je to poštenje žal redkokedaj zalediti v člankih „Slovenčevih“.

Piscu omenjenih člankov — s katerima se hočemo danes čisto na kratko baviti, ker sta prezačilna za vzgojo našega duhovskega naračaja — pozna se pri vsakem sklepu, pri vsaki besedi tesnorščna teologično-mistična vzgoja, katera je zopet moderna postala po zaslugu g. knezoškofa dra. Jakoba Missia tudi v Ljubljanskem semenišči; ker se za razmotrivanje duhovniškega poklica s tega stališča ne čutimo niti poklicane, niti se nam to vprašanje vidi posebnega splošnega interesa, usojali se bomo opozoriti g. pisca le na glavno hibo njegovega dokazovanja, ležeče v tem, da ne zna ločiti duhovnika od človeka, mašnika od politika. Da je pri tem moral, četudi bona fide zagotiti v huda nasprotja, je ob sebi umevno. Tako v prvem članku pride pri definiciji duhovske oblasti do sklepa „da oblast, ki jo ima po Kristovem nauku duhovstvo, presega vsako posvetno oblast“, v isti sapi pa trdi, „da sta duhovska in posvetna oblast v krščanstvu ločeni“ (tedaj vendar!), in „da si ne smeta nasprotovati in ne segati druga v druge delokrog“, „da sta pa obe združeni v rimskem papežu“. Ako je duhovska oblast nad vsako posvetno, kako naj je potem mogoče, da bi ne segala v delokrog posvetne, in ako sv. Oče zares teži nad tem, da bi združil (na čemur pa v interesu cerkve močno dvomimo!) kjerkoli izven rimske države svojo duhovsko oblast tudi s po-

svetno, kako bi bilo mogoče, da bi ne prišel v kolizijo s tudi pri nas priznano najvišjo, t. j. državno oblastjo. Erkläret mir Graf Oerindur. . . .

Taki nazori so pač le produkt neprebavljene državno-pravne modrosti nekaterih starih cerkvenih očetov, kateri izvestno niti sami niso prisvajali praktične veljave svojim posvetnim doktrinam tudi za — XIX. stoletje! In potem konec prvega članka, ki se glasi doslovno: „. . . Ne dajo se (sc. kranjski duhovniki) vsuževati ljudem, marveč le Jednemu, ki ga pozna za svojega Gospodarja, Kristusu, ki si je odbral nekatere v poseben delež (kleros) in jim za to tudi dal posebno, nadnatorno oblast“. Oho, tako splošno? Pustimo na stran privilegije in oblast, ki jih ima duhovnik kot tak; teh mu v Slovencih nihče ne krati, na obratno pa nam dosihdob niti v tem pogledu gotovo ne skromna Liga ni vedela razkriti kako „nadnatorno oblast“ slovenskega kapelana v posvetnih in političnih zadevah, zaradi katerih izključno si ležimo v laseh. Menda pa vsaj nista hotela pokazati to „posebno nadnatorno“ oblast gg. Birk in Puc o priliki znanih prigodkov v Kraji in v Razdrtem. . . ? Počasi torej in ne metajte, grešeč na pravila logike, v isti lonec svojega duhovskega in političnega poklica. Qui bene distinguit, bene docet! Taki nazori, kakoršne nam razoveda iz Ljubljanskega semenišča v svoji goreči vnemi pisec članka „o klerikalizmu“, pač dokazujejo jasneje in glasneje nego deset naših „strupenih“ člankov, da je resnica to, kar smo trdili mi od katoliškega shoda sem in česar se je sam „Slovenec“ doslej tako krčevito branil, da se namreč duhovščina kranjska pod vodstvom svojega škofa hoče združiti v posebno in privilegovano politično stranko z „nadnatorno oblastjo“.

Iz s tem smo pri vprašanji politične hegemonije duhovnikov, s katero se pisec „Slovenčev“ bavi v drugem svojem članku. Tudi tu se z njegovim dolgim teologičnim uvodom ne bomo pečali. Le nekaj bi mimogrede vprašali g. člankarja, ki je očvidno izredno dobro podkovan v vseh teologičnih vedah. On namreč trdi implicate, da zapušča katoliško zastavo vsak kranjski duhovnik, ki ne

trobi v politični rog g. knezoškofa Ljubljanskega, „kateremu je svečano oblijbil pokorščino.“ Pardon! Tu imamo zopet konfuzijo cerkvene in posvetne pokorščine. Kdaj pa oblijbuje katoliški duhovnik svečano pokorščino v političnih zadevah svojemu škofu in kje je to predpisano? Prosimo! Po vaših nazorih, g. teologično-mistični člankar, so tedaj katoliško zastavo zapustili tudi tisti koroški in istrski duhovniki, ki niti prevzvišenima gospodoma dru. Kahnu in Flappu na ljubo nečejo zatajiti svojega slovenskega naroda. Vidite kam vas dovaja vaša novodobna logika!! Žaliti morate nehoté svoje tovariše, ki razumevajo in izvršujejo svoj duhovski poklic vsaj tako točno, kakor g. dr. Jakob Missia!

In sedaj le še h koncu drugega članka. Kakor v prvem tako je tudi v drugem članku hotel pisec v zadnjem stavku nekako reasumirati jedro svojega dokazovanja. In tu pravi zopet doslovno:

„Gmotno in nравно нам propada narod од дне до дне; похушење се копиши; тистим па, који хоčejo појивити меј narodom versko живљенje и в верско заветјо најданега охранити за бој против всем своим народом, се втискава срамотни печат себиности, владајељности, брездомовинства на цело! — Када бо из тega?“

Oprostite! Mari res mislite, da je to tendenčija Missia Mahničeve — recimo — cerkvene politike?! Blagovolite si nekoliko razširiti duševno obzorje in prišli boste z neizprosno logiko do čisto drugih sklepov. Do pred par leti živeli so kranjsko-slovenski duhovniki v najlepši slogi s posvetnim razumom! In vendar je bilo zadnje — saj živi po večini še ista generacija! — prav tako pregrešno, kakor je dandanes in nevarnost za vero ni bila nič manjša in nič večja, nego danes. So li torej tačas vaši duhovski tovariši in predniki zanemarjali svojo stanovsko dolžnost, so li bili res slepi zeno Wolf, Vidmar, Pogačar, Gogala in vsa njihova duhovščina? In vzemimo razmere na Primorskem — kjer je Vaš Mahnič hvala Bogu po večjem še tujec v domovini! — na Štajerskem in recimo tudi v bratski Hrvatski. Vsa svetna inteligencija v teh krajih obstaja iz naših somišljenikov, pri vsaki priliki pribitje mej nas in mi mej nje in vselej in povsod se bratijo,

dera pripeljemo se v četrti ure v veliko dvorano stanice belgrajske.

Lega Belega grada je prekrasna. Ako se oziroma samo na kraljevino Srbijo, to leži glavno mesto skoro preveč, t. j. čisto na meji, ali pomisliti je, da bivajo Srbi še daleč proti severu do Novega Sada, Zombora ali celo do Sobotke (Marije Terezijopolja — in tem Srbom je Belgrad vsaj duševna stolica.*). Ker nam je Belgrad (Beograd) tako rekoč pred pragom, ker marsikdo pride tja doli in ker ga je nekdo (g. Kretanov?) pred nekaterimi leti že opisal v „Narodovem“ podlistku, zato ga ne mislim opisavati. Omenjam samo, da je „srbski Pariz“ v tem času, kar sem bil (l. 1886.) zadnjič tu, napredoval v marsičem. Po glavnih ulicah vozi n. pr. že tramway in uvedena je tudi električna razsvetljava. Kadar pa bodo Železna vrata popolnoma regulirana, takrat postane Belgrad — pomorsko mesto, kajti veliki pomorski parobrodi bodo lahko prihajali iz Črnega morja do njega! Lepa prihodnost . . .

Bog daj tudi, da bi občemu kulturnemu in političnemu napredku na korist, vnanjem hujščačem,

sovražnikom slovanstva pa na jezo skoro utihnil nepotrebni strankarski prepir! Vzemi v belgrajski kavarni katerikoli politični list v roke, na vsaki strani čitaš cel leksikon najljubnivejših — priimkov, ki si jih dajeta radikale in liberale drug drugemu. Nejevoljen odloži časnik in stopiš ven na ulico. No tolažimo se, da je morebiti vsaka taka notranja borba samo prehodno stanje k boljšemu. „Что наполняет всю историю и что обуславливает исторический прогресс? Борьба, — борьба народов и племен, борьба государствъ, борьба религий, борьба сословий, борьба партий, борьба имущих и неимущихъ, борьба философскихъ, литературныхъ и эстетическихъ школъ, борьба убежденій и частныхъ мнѣній“ и. т. д. („Русская Мысль“, мај 1893. str. 54. [mala].) . . .

Da bi si ogledal krasno Srbijo tudi od severne strani ter videl najzanimivejši del dolnjega Dunava, stopil sem v Belegrad zjutraj ob šestih na parobrod in se pripeljal okoli petih zvečer v Oršovo. Nič ni prijetnejšega, nego vožnja po veliki reki. Vozil sem se po Dunavu že od Dunaja do Budapešte in pa od Vukovara do Novega Sada, ali vožnja od Belegagrada do Oršove presega vse! Veličastno plava beli parobrod po široki reki. Ogerski bregovi so do Baziaša dolgočasni, ker so

LISTEK.

Izlet v Carigrad.

Popotne črtice, Spisal A. Aškerč.

VIII.

(Konec.)

Pri postaji Ralja peljemo se skozi 1600 m dolgi tunel. Pri Ripanji zagledamo na desni na 528 m visokem hribu razvaline velikanskega turskega gradu A vala. Za tem hribom leži skrit samostan Rakovica, samo zvonik se za trenutek zabliska izza hoste. Blizu tega samostana kopljejo živo srebró . . . Železnica teče paralelno z velikoj cestoj. V lepi dolini leži zadnja postaja pred Belimgradom Topčider (topči = kanonir, dere = dolina). Sredi velikega in krasnega ali malko zanemarjenega parka stoji idilično kraljeva vila, cerkev in nekaj drugih poslopij. Ob lepih poletnih nedeljskih večerih je topčiderski park poln belgrajskih izletnikov. Še pred šestimi leti sem imel tukaj priliko opazovati, kako se zabavajo bratje Srbi v Topčideru. V topčiderskem parku bil je, kakor znano, l. 1868. zavratno umorjen knez Miloš Obrenovič. Od Topči-

* Ker Srbi pišejo Beograd, Beograd, ne pa Beligrad, zato bi tudi mi morali pisati le Beligrad (izg. Beograd) in ne Beligrad . . .

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Sinočno številko našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdništvo zaradi odprtrega pisma, katero je pisal in priobčil starosta Ljubljanskega „Sokola“ brat Ivan Hribar visoko-rodnemu gospodu deželnemu predsedniku baronu Heinu. C. kr. državno pravdništvo zasledilo je namreč v tem pismu zakonite znake prestopka zoper varnost časti po § 491. k. z., kateri je po čl. V. zakona z dne 17. decembra 1862., št. 8. d. z., ako se stori proti kakemu javnemu oblastvu, preganjati uradoma. — Svoje naročnike in čitatelje prosimo potrpljenja!

— (Naš preustrojeni uradni list,) kateremu smo bili zadnjič za par dni zaprišli, že zopet rogovili. Tisti privandrani nemški „učenjak“, ki si je bil dal minoli teden vsled neke naše novice, katero je preveč ad verbum vzel, prav po nepotrebem lase striči, spravil se je to pot na slovanske barve. V predvčerajšnji številki drgne se namreč v političnem pregledu ob narodni mestni zastop Praški, češ, da je dal napraviti (strah in groza!) par samočeskih javnih napisov in poleg tega še, kakor trdi „Laibacherica“ „in den Farben des Panslavismus“. Ta opazka je tako neumna in perfidna, da jo je treba pribiti. V katerem leksikonu pa je našel naš novi skribent barve „panslavizma?“ Mi namreč pač poznamo češke, ruske, poljske, hravtske in slovenske narodne barve, splošno slovenskih ali celo „panslavističnih“ pa ne, dočim vidimo razobešene pangermanske, Idealfarben“ privsaki umeštni in neumestni priliki tudi na Ljubljanski kazini. Očividno je torej, da je penzionar južne železnice izstrigel to podlo denunciacijo zoper češke narodne barve iz kakega zakotnega levčarskega lista. Po istem receptu pa bo seveda danes ali jutri denunciral tudi našo deželno in narodno trobojnico, ki je slučajno popolnoma identična s češko torek tudi — panslavistična. Tak je novi kurz našega uradnega glasila v dobi, ko so naši državni poslanici še vedno pristaši vladne stranke! — Čudimo se le slampnemu uredniku, obrtniku in slovenskemu založniku O. Bambergu, da s svojo firmo krije tako pisavo zoper narod, mej katerim živi in od katerega uživa tudi obilo zasluga. Utegnil bi ga danes ali jutri še kdo spominjati na to ljubezniost!

— (Prvi znaki.) Skoro bi rekli, da misli vlada res nekoliko pomesti po Trstu. Policijski svetnik Karl Pelz je stopil v pokoj in dobil naslov vladnega svetnika. Že koj po minolih občinskih volitvah se je govorilo, da dobita dva višja policijska funkcionarja plavo polo; jeden jo že ima, drugi jo pa pričakuje. Sicer pa s tem ne bo nič pomagano. Riba smrdi pri glavi...

— (Osma redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda,) ki bode v Sežani v sredo dne 26. t. m. ima nastopni splošni vspored: Dne 25. julija: 1.) Ob 8. uri zvečer priredi v Ljubljani na čest skupščinarjem prva Ljubljanska podružnica „zabavní večer“ na vrtu Hafnerjeve pivarne, Šentpeterska cesta št. 47. Dne 26. julija: 2.) Odhod iz Ljubljane s posebnim vlakom ob 6:15 zjutraj. 3.) V Sežano dohod skupščinarjev od Goriške strani (s Tržaškim, oziroma Goriškim vlakom) ob 9:03 dopoldne. 4.) V Sežano dohod posebnega vlaka iz Ljubljane ob 9:30 dopoldne. 5.) Sv. maša v župni cerkvi ob 10. uri. 6.) Ob 11. uri zborova je po naznačenem vsporedu na vrtu g. deželnega poslanca R. Mahorčiča. (Ob neugodnem vremenu se zboruje v sobani.) 7.) Po zborovanju skupni obed na istem vrtu (eventuelno v salonu). Couvert 1 gld. 20 kr. brez pijače. Radi obeda se je zglašati pri načelnosti ženske podružnice v Sežani (prvo mestnica gospa Marija Mahorčičeva). 8.) Izlet v Divačo ob 3:20 popoludne, kjer bo obisk krasno razsvetljene „Cesarjevič Rudolfove vilenice“ (Vstopnina 1 krona.) 9.) Odhod iz Divače v Ljubljano ob 8. uri. P. n. prijatelji slovenskega šolstva, čestito narodno ženstvo in sploh vsi dobrotniki naše družbe po slovenskem ozenilji so vladno povabljeni. — Potovalna pisarna g. J. Pavlin v Ljubljani priredi poseben vlak. Vozni listki, katere naj si udeležniki oskrbe pravočasno, dobivajo se pri g. Pavlinu in pri vseh družbinih podružnicah. Odhod vlaka iz posamičnih postaj, vožne cene itd. prijavimo jutri.

— (Abiturijentska veselica) slovenskih in hrvatskih učiteljiščnic in učiteljiščnikov raznih učiteljišč zbrala bode v soboto dne 22. t. m. lepo število nadpolnih bodočih narodnih odgojiteljev in odgojiteljev naše mladine v beli naši Ljubljani. Ne

dovimo, da se bode narodno občinstvo Ljubljansko odzvalo prav moogobrojno pozivu rodoljubnih osnovateljev veselice, tembolj ker je to letos jedina dijaška veselica v Ljubljani in ker se tej nedolžni slavnosti delajo prečudne ovire. Od povsem zanesljive strani poroča se namreč, da zasni vodja Ljubljanskemu učiteljišču gosp. prof. Linhart brani abiturientom in abiturientinjam sodelovanje, grožeč jim, da ne bo podpiral njihovih prošenj za učiteljske službe. Mi ne vemo, iz katerega zakona si svaja kandidat nemške stranke za izpraznjeno mesto učiteljiščnega vodje to pravico, gotovo se pa ne motimo trdeč, da je motiv njegovega postopanja ta, da je slavnost izključno slovenska in da je čisti dohodek namenjen deloma tudi družbi sv. Cirila in Metoda. Morda se je pa gospod Linhart le prenagliil s svojim — novim kursom! Vsakako pričakujemo, da bo narodno občinstvo Ljubljansko odgovorilo na take persekulcije z ogromno udeležbo pri slavnosti, katere vspored priobčimo jutri.

— (Slovensko ferijalno društvo „Sava“) je pričelo s svojim poslovanjem. Odbor posluje vsak večer od 5.—6. ure v odborovi sobi: Knežji dvorec, II. nadstropje v prostorih „Glasb. Matice“, kjer se vadijo redni člani v boreni in se sprejemajo po §. 96. in 97. društvenega poslovnika novi udje, ki morejo biti po §. 4. e društvenih pravil slovenski velikošolci za časa svojih ukov in abiturientje. — „Sava“ je v kratki dobi svojega obstanka večkrat jasno pokazala, da stoji odločno na napredno-slovenskem stališču posebej in na slovanskem v obči; gojila je o počitnicah mej dijaštvom družno življenje in zanesla mej večino slovenskih akademikov prepotrebno zavednost. Nadejati se je, da tudi letos pristopi lepo število novih članov in da se pomnoži število ustanovnikov in starešin, ki bo kakor do danes združevalo v sebi cvet slovenskega razumništva. Dosedanje gg. ustanovnike in starešine, brate redne člane in društvene prijatelje pa opozarjam, da se udeleže jutri v četrtek brez izjeme brucuškega večera v Hafnerjevi pivarni (klubova soba) ob 1/29 uri, katerega predi Ljubljansko upravnijo „Save“ slovenskim odhodnikom. Vspored: I. a) Pozdrav br. predsednika, b) slovesno sprejemanje brucov, c) slučajnosti. II. Zabavni del: a) Humoreska iz dijaškega življenja, čita br. R. Murnik, b) akad. stol.

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvo našega lista so postali včeraj kronine darove za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Polonica Vrbič v Ljubljani 1 krona, gospa Z. 2 kroni. — Od Male Nedelje na Spodnjem Stajerskem: gg. Anton Božič, župan v Radoslavcih, Lovro Slana, župan v Moravcih, in Sim. Cvahte, nadučitelj, vsak 1 krona; skupaj 6 krov, katere izročimo vodstvu. (V izkazu darovalcev iz Nabrežine v štev. 159. naj se čita: gospodična Marija Nemec (in ne gospa) in Frau Nemec in Fran Pertot (namestu Ivan). — Danes postali so: Iz Jurjevice pri Ribnici: gg. Metka in Janja Pakiž in g. Simon Pakiž vsak 1 krona; g. Emilia Cvetnič z Dunaja 1 k. 12 vin.; g. Lucijan Kovacič iz sv. Lucije ob Soči 2 kroni; skupaj 6 krov 12 vin, katere izročimo vodstvu. — Predvčerajšnjim minul je ravno drugi mesec, odkar smo pričeli vzprejemati kronina darila, ki so do današnjega dne dosegla lepo vsoto 3161 krov 62 vin. Slava vzorni požrtvovalnosti rodoljubnih darovalk in darovalcev!

— (Za „Narodni dom“) poslati so uredništvu našega lista g. Lucijan Kovacič iz sv. Lucije ob Soči 1 krona. Živio!

— (Za Preširnov spomenik) izročila sta uredništvu našega lista dva napredna slovenska realski abiturienti 40 krov, katere smo izročili blagajniku pisateljskega društva g. Funteku. Živila rodoljubna darovalca!

— (Osobne vesti.) Kanonik g. Fr. Černe v Trstu je imenovan stolnim sholastikom, g. Jožef Križman, profesor veronauka na gimnaziji v Pulju, pa kanonikom v Trstu.

— (Odvetniški izpit) je minuto soboto prestal v Gradiči gospod dr. Treo odvetniški kandidat v Celji z odličnim uspehom. Naša iskrena častitanja odličnemu prijatelju in rodoljubu!

— (Ciril in Metod v cesarski obitelji.) V nedeljo je bil v Pulju krščen novorojeni sin nadvojvode Karla Štefana. Krstil je Poreško-Puljski škof dr. Flapp. Novorojeni nadvojvoda dobil je imena: Leon Karl Marija Ciril Metod.

— (Zrelostni izpiti.) V soboto vršile so se na moškem učiteljišči zrelostni izpiti, za katere se je oglašilo 17 abiturientov. Jeden abiturient je prebil izpit z odliko, 10 z dobrim uspehom, 5 jih je bilo reprobiranih za dva meseca, 1 pa za celo leto.

— (Šolska poročila.) Izmej mnogih šolskih poročil, ki nam dohajajo ob koncu šolskega leta, omenjamo danes posebno „Izvestje c. kr. državne nižje gimnazije v Ljubljani“, ki je vsled sklepa dež. šolskega sveta letos popolnoma slovensko, kar je tudi jedino pravilno in zakonito, glede na slovenski učni jezik zavoda. Z zadoščenjem konstatujemo, da je naš članek, ki smo ga prijavili o lanskem „Jahresbericht“-u imel začenjeni uspeh in da se je vsled naših besed odstranil lani grajan nedostatek. — Učencev je bilo koncem šolskega leta v 4 razredib, vsak v dveh oddelkih, 357, vsi Slovenci in rimske katoliške vere; iz Ljubljane bilo jib je 68, iz Kranjskega sicer 265, ostali pa iz drugih dežel. Poučevalo je poleg ravnatelja g. Frana Wiesthalerja še 12 c. kr. profesorjev, rednih in namestnih gimn. učiteljev. Na čelu izvestja je 30 strani obsezajoč drugi del že lani pričete razprave: „O metodiškem pouku nemščine v I. in II. razredu slovensko-utrakovističnih gimnazij“, spisal g. Anton Štritof, potem sledijo šolska poročila, katera je sestavil gosp. ravnatelj Fr. Wiesthaler.

— (Pošta na južnem kolodvoru.) Kadar se nam poroča, bode se poštna filiala na južnem kolodvoru še letosno jesen glede njenega poslovanja zuatno razširila. Prekartovanje, ki se sedaj vrši pri glavnih pošti Ljubljanski, prevzela bode v bodoče filiala na kolodvoru. S tem olajšalo se bode breme glavnih pošti, ob jednem pa se bode omogočila hitreja ekspedicija poštnih pošiljatev. Pošiljatve, ki dohajajo n. pr. z večernim gorenjskim vlakom v Ljubljano in ki se morajo zaradi prekartovanja prepeljati na glavno pošto ter se vsled tega odpošijejo iz Ljubljane še le drugo jutro, prekartovale se bodo takoj v filiali ter odpošiljale že s ponočnimi vlaki naprej. Sedanjemu osobju na kolodvorski pošti predelili se bodo vsled tega še trije uradniki in dve slugi. Potrebeni uradni prostori adaptirali se bodo v štacijskem poslopij.

— (Občni zbor) prvega Ljubljanskega društva za podporo in obskrbljevanje bolnih in obnenemoglih društvenikov bil je v nedeljo ob 10. uri do poludne v tukajšnji mestni dvorani. Predsedoval mu je g. Iv. Kovač, solastnik tiskarne Klein & Kovač, ki je pozdravil navzoče društvenike ter potem dal besedo glavnemu blagajniku g. Ant. Kleinu, da poroča o društvenem denarnem poslovanju v preteklem letu. Iz njegovega poročila posnamemo, da je imelo društvo lani 1095 gld. 28 kr. dohodkov in 1168 gld. 93 kr. troškov, torej 73 gld. 65 kr. nedostatka, ki se je pokril s predujemom glavnega blagajnika. Podpora je razdelilo društvo v skupnem znesku 862 gld. 50 kr. in plačalo za pogreb 11 umrlih članov 220 gld. Društveno premoženje iznašalo je dne 31. decembra 1892 5243 gld. 90 kr. Društvo ima sedaj 102 društvenika. Občni zbor izrekel je zabavo kranjski branilnici, ki je društvu darovala 200 gld., potem tukajšnjim lekarjem, ki so ceneje dajali zdravila, in tiskarni Klein & Kovač, ki je po znižani ceni tiskala potrebatne tiskovine, ter mestnemu magistratu, ki je blagovolil za zborovanje prepustiti mestno dvorano. V odbor bili so voljeni vsi dosedanji odborniki. Namesto umrlega družbenega blagajnika za stolno župnijo gosp. F. Mačka izvolil je občni zbor mizarskega mojstra gosp. Ludovika Widmayerja. V korist društvene blagajne vršila se bode meseca septembra na kongresnem trgu javna tombola. Društvo izpoljuje točno svojo blago nalogo, zato tudi zasiši vsestransko podporo.

— (Dolenjski železnici.) Dela na progi Ljubljana-Grosuplje-Kočevje vrše se vsled ugodnega vremena precej bitro in tudi štacijska poslopopa so večjidel že dovršena. Prihodnji ponedeljek odpelje se od tod prvi osobni vlak v Kočevje, kateri pa bode seveda le dotični komisiji na razpolaganje. Proga Ljubljana-Grosuplje-Kočevje otvorila se bode na slovesen način meseca oktobra, proga Ljubljana-Grosuplje-Novomesto-Straža pa prihodno spočnud. Z otvoritvijo nove železnice prične se pač tudi razvoj industrije po Dolenjskem. V Suhih krajini otvoril je veleposestnik dr. Schlesinger, kakor smo že poročali, veliko parno žago in tovarno za lesue izdelke, v Trebanjski okolici pa namernajo zgraditi prvo sladkorno tovarno na Kranjskem. Ker se kranjska branilnica zanima za ta projekt,

se identifikujejo z nami kranjskimi „brezverci“, katerih tudi v verski gorečnosti niti ne prekašajo niti ne zaostajajo za nami — in vendar v najlepši slogi ž njimi deluje tudi narodna duhovščina, pripozna je za svoje brate, ne blati jih kot „brezverce“ in sovražnike cerkve in ne jemlje jim pred prostim ljudstvom in raz leco poštenja, kakor je jemljete vi nam! Zakaj torej tam, kjer se višji dubovni pastir ne piše za dra. Jakoba Missio, slovenska duhovščina lahko roko v roki z našimi somišljeniki „poživlja mej narodom versko zavest in versko življenje?“ Zakaj tam! Odgovor na to vprašanje smo vam že stokrat dali, a vi ga nečete slišati, ker ga ne smete poslušati in zato zapletate se v taka protislovja, zato prekučujete v svoji zategi najgorostasnejše logične kozolce po predalih svojih glasil.

To bodi v kratkem naš odgovor na označena članka, ker sta pisana kakor rečeno v kolikor toliko dostojujem tonu in menda tudi bona fide. Za daljšo polemiko pa nam nedostaje veselja in prostora. Na veličali smo se že metati bob v steno in ako vam črna znamenja, pojavljajoča se v zadnjem času na našem političnem obnebji ne bodo odprla oči, ako v očigled tem znamenjem bližajočega se skupnega našega sovraga ne boste zopet skoro postali to, kar ste bili nekdaj in kar smo mi še danes — tedaj naj se tisti naš Bog, katerega tolikrat toli po nepotrebnem nosite na jeziku, usmili siromašne Slovence.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 19. julija.

Mladočeško gibanje.

O mladočeških poslancih se more reči, da so res ne samo voditelji naroda, ampak izvrševalci narodove volje. Zvezna mej njimi in volilci je jako trdna. Poslanci porabijo vsako priliko, da pouče volilce o svojem delovanju, o svojih namerah in o položaju, in prav ta vedni kontakt je jeden poglavitač užrokov, da je narod tako prebujen in politično zrel. Minolo nedeljo je bilo pet takih shodov. V Črnuču je govoril dr. Herold. Rekel je mej drugim: Kamor pogledamo, povsod vidimo, da ima nemščina neko neopravičeno prednost. Vsak renegat sme že trgati češke napise. — To je merilo na znanega generalnega konzula dra. Pallitschka. O splošnem volilnem pravu rekel je Herold, da Mladočeši niso svojega predloga stavili zato, da bi kokektirali z delavci, ampak ker je to postulat pravčnosti in ker bi to bilo češkemu narodu v največjo korist. — Drug shod, na katerem so govorili poslanci Brzorad, Pacák in Nickelfeld, je bil razpuščen in sicer zaradi vzlikha: Ne udamo se! Navzočni poslanci so slovesno protestovali in doktor Pacák je rekel: Zaradi kakega vzlikha ni moži razpustiti nobenega shoda; ponavljam vzlik: Češki narod se ne bo nikdar udal. — V Horki bil je shod katoličko-političnega društva za Češko. Podpredsednik grof Nostitz je govoril o položaju. Mej drugim je rekel, da je zmatrati punktacije za pobite in pokopane. Gledé Trutnovske novele je rekel govornik: Jaz sicer ne poznam vladnih tajnostij, niti vladnih namer, to pa lahko trdim, da stranka konservativnih veleposetašev ne bo nikdar privolila, da se karkoli izvede, kar bi moglo količkaj škodovati avtonomiji in omejit pravice dež. zabora.

nizki in močvirnati, a srbska stran je vzvišena, gorata. Prva zanimiva postaja na srbski strani je Smederevo, česar velikansko trdnjavsko zidovje vidimo že od daleč. Smederevo šteje kakih 5000 duš in imá živahno trgovino. Za otokom, ki se mu pravi Ostrov (zaz. Ščedry) širok je Dunav dva km. Od Baziaša dalje se začenja najzanimivejša partija na vsem Dunavu. Visoke skalnate gore pristopajo od obeh strani k Dunavu in junak, ki po ogerskih nižavah ní pripoznaval nikakih pedantičnih mej, mora zdaj mirno trpeti, ko se mu odkazuje tesna pot. To je hudo zanj! Zato pa takó šumí in se péní ob skalah. Najhuje se godi ubogemu Dunavu od postaje Moldova. Na levi strani moli iz vode visoka skala, ki ji Srbi pravijo po neki pravljici „Babakaj“, neki Nemec pa je vštric mene to besedo izgovarjal po svojih jezikovnih zakonih „Papagaj“! — Od postaje Golubac začenjajo se regulacijska dela. Za postajo Drenkova vožnja zaradi mnogoštevilnih podvodnih grebenov („Dokje“, „Kozla“ i. dr.) ni brez nevarnosti. Voda teče sila naglo. Kmalu se pripeljemo v takozzano Kazansko sotesko. Ponosni Dunav stisnen je tod nekaj časa v strugi, ki je samo 161 m široka, globočina vode pa znaša zato nad 60 m! Po obeh straneh stojé visoke, z orehi, hrasti in divjoj trtoj obrasle gore. Na vrh kipé v nebó gole skale, po katerih gnezdi orli in

Ministri na potovanju.

Pred nekaterimi dnovi potoval je trgovinski minister markf Bacquehem po severni Češki, da vidi na svoje oči, česa manka ondotnim prometnim in obrtnim razmeram in kake reforme bi bilo tam uvesti. Potovanje g. ministra je trajalo celih 4 dñij, torej je naravno, da se je v tej dobi temeljito in vsestransko poučil o razmerah. V tem pa se je slučajno primerilo, da je koj po ministrovem posetu v severni Češki bil kot član obrtne enkete poklican na Dunaj neki Schäfer, kateri je na vsa usta razkrical povest o ministrovem potovanju po Potemkinovih vaseh. — Minister obiskal je bil mej drugimi kraji tudi Wiesenthal pri Jabloncu. Da pa ga ne užali pogled na zanemarjeno delavnico, dal jo je gospodar lepo pobediti, a namestu starh na pol podprtih klopij je postavil najlepše stole iz kmetskih salonov. In da bi ministru ne bilo gledati razčapnih oblek delavk, naročilo se je tem, da morajo priti v nedeljski obleki na delo. Tako je bilo tudi v Jabloncu in v Polomu; v slednjem kraju se je delavkam celo zaučalo, naj delajo o ministrovih navzočnosti počasti in naj vmes prepevajo. In minister se je vrnil na Dunaj jako zadovoljen. . . .

Vlada in obč. svet Dunajski.

Še pred kratkim stala je vlada z vsem svojim uplivom na strani levičarske večine v Dunajskem občinskem svetu, župan dr. Prix pa je bil persona gratissima. Prix je precej čuden mož in ker je na neke interpelacije že bolj kakor čudno odgovoril, določil je doljenje austrijski namestnik, da se bo od slej obč. sveta sej udeležil poseben zastopnik vlade. Ta naredba je obudila splošno senzacijo. Vlada ima sicer pravico, da pošilja k sejam obč. sveta svojega zastopnika, ali doslej tega ni storila niti o najbolj kritičnih prilikah. Ker je stvar važna tudi za druga mesta, v katerih občinski zastopi nečejo biti samo pokorni izvrševalci vladnih ukazov, je važno vprašanje, ali bo vlada tudi drugod domislila se te svoje pravice. Sodeč po oficijo „Montagsrevue“, bi rekli, da ne, ker ta list pravi izrecno, da je vladna naredba gledé posebnega vladnega zastopnika v občinskem svetu, naperjena naravnost in jedino zoper dra. Prixa. Ko bi ta odstopil, bi bilo to velike koristi za Luegerjevo stranko.

Upliv dualizma na naše gospodarstvo.

Vprašanje o izvažanju krme je dobilo politično lice. V tostranski državni polovici nedostaje krme tako, da morajo kmetovalci za vsako ceno prodajati živilo, ker je nimajo kaj pokladati. Velika suša na pomlad je tega kriva. Na Češkem in na Moravi kakor tudi v planinskih deželah morajo kmetovalci doma poklati najlepšo živilo, ker je ne morejo prodati, krmiti pa tudi ne. Tirolski deželní zbor je dovolil 100.000 gld. za nakup krme. V takih razmerah je samo naravno, da se je vsestransko zahtevalo, naj se prepove izvažanje krme na Nemško, kjer je pomankanje krme še čutnejše kakor v nas. Priznati se mora, da je naša vlada imela dobro vojo, rešiti kmetski stan iz hude zatrege, ali vezani smo na Ogersko, dualizem nas je nanjo priklenil, in kakor pri drugih vprašanjih je tudi tu odločila korist Madjarov. Ogerska ima dovolj krme in zato se je uprla nameravani prepovedi in jo tudi preprečila. Kaj za to, če tudi pogine naša živila, da imajo le Madjari svojo korist.

Vnanje države.

Srbska skupščina.

Zatoženi liberalni ministri so končali svoje zagovore. Ribarac je znosil jako mnogo materiala, da opraviči svoje postopanje. Priznati se mu mora, da se je srečno branil. Vladih nasilstev in nezakonitosti sicer ni tajil, a skušal jih je predstaviti

jastrebi. Mrtvaška tišina vlada v tej divjeromantični soteski, ki je ob jednem največjih astnem ša rečna soteska v vsej Evropi! Kazanska soteska je sama na sebi vredna, da jo človek gledat. Ko od duhov gnan plava skrivnostno parobrod kakor po jezeru . . . Tam, kjer je struga najožja, vidi se na srbski strani v skalo vsekana „Trajanova tabla“. Napis je srbska vlada dala lepo prenoviti, tako, da se sedaj lahko čita — od blizu. Na skali stoji v lat. jeziku vsekano, da je tod ob bregu cesar Trajan bil dal napraviti cesto. Po levem bregu pa se vije od Baziaša do Oršove nova smelo in umetno zgrajena takozvana Sečenjeva cesta. Le prehitro priplava parobrod iz prekrasne Kazanske soteske. Kmalu potem obstojí pred — Oršovo. To je mestec s kakimi 3000 prebivalci na rumunski meji. V Oršovi se govorí vse vprek: srbski, rumunski, madjarski in nemški . . .

Poti iz Oršove preko Temešvara, Segedin, Kečkemeta in Pešte do — Mozirja ne bom opisaval . . .

* * *

Majski izlet moj v Carigrad imel je samo jeden nedostatek, da je bil namreč samo — izlet. Srečen človek, komur na potovanji dva tirana, čas in denar, ne stavita prozaičnih mej, srečen, kdor se smé ponuditi na zanimivih krajih, kakor dolgo

tako, da nikakor ne morejo biti kazniva. Najboljši „coup“ pa je bilo apostrofiranje radikalcev. Ribarac je vprašal svoje tožačke, zakaj se takrat niso oglašili, ko so radikalci še huje postopali nego liberalci, zakaj se takrat niso oglašili, ko je Pasic tiral kraljico Natalijo iz Belega grada in dal streliati na ljudstvo. — Priznati se mora, da je Ribarac prav srečno zasukal svoj meč zoper radikalce, kajti to se ne da tajiti, da so radikalci ravno tako nezakonito paševali, kakor liberalci in da se hočejo sedaj samo maščevati. — Vsa ta tožba mora na Slovence in prijatelja Srbije narediti jako slab utis malopridnež toži malopridnež!

Če bo res?

Nemški cesar Viljem je baje tistim strankam, katere so glasovale za vojaško predlogo, iskreno hvaležen. Predvčerajšnjim je vzprejet v posebni avdijenci poljska voditelja, Koščelskega in Jadžijevskega, ter jima izrekel svojo zahvalo, da so Poljaki glasovali za vojaško predlogo. Zajedno je obljubil, da tega Poljakom ne bo nikdar pozabil in je Koščelskemu podelil visok red. — Požrtvovalnost Poljakov bi izvestno zaslužila, da jo nemška vlada dostojo nagradí, ali verjetno to ni, kajti če bi cesar Viljem sam imel tudi resno voljo, ravnati po svoji nekoliko megljeni obljubi, ne more tega storiti brez priveljene drž. zabora nemškega, oziroma dež. zabora pruskega.

Rusi o nemški vojaški predlogi.

„Novoe Vremja“ piše: Niti kancelar niti cesar Viljem nista tajila, da je vojske reforme namen, pomnožiti nemško armado tako, da bi bila silnejša nego sta armadi „sosednih držav“. Ali dosežeta ta svoj smoter? To vprašanje še nikakor ni rešeno. Nemci nimajo nobenega uzroka pričakovati, da bodeta „sosed“ na pomnožitev nemške vojske odgovorila s tem, da ne bodeta v istem zmislu ničesar storila. Ako je bilo v zadnjih letih število francoskih in ruskih vojnih sil pomnoženo brez posebnega npora, tako je verjetno, da niti v Peterburgu niti v Parizu ne bodo spoznali za dobro, zaustaviti to pomnožitev, ampak da bodo vojne sile po mogočnosti in nadalje razvijali. In tako se bo primerilo, da bo Nemčija kmalu primorana, tirjati od naroda novih žrtev, ako bo hotela imeti tako močno vojsko, kakor njena sosedja. — „Novost“ pravijo: Nemški državni zbor je z majhno večino vzprejal novi zakon o pomnožitvi nemške vojske, ali s tem še ni doigrana njegova uloga, on je šele na začetku svojega pota. Vlada Caprivijeva je primorana, delovati s socijalisti, protisemiti, Poljaki, ultramontanci itd. Da, še več, sam Bismarck je razvil zastavo partikularizma, četudi zmernega. Ako sodimo nemške razmere z mejnaročnega stališča, tako nam skoro ni pričakovati, da bi zaradi glasovanja nemškega državnega zabora nastalo kako neporazumljenje. Na pomnožitev nemške vojske so bile vse evropske države že davno pripravljene, pred vsem pa Ruska in Francija. Mi moremo biti povsem zadovoljni s tem izidom glasovanja. Francija in Rusija storita gotovo svojo dolžnost, da ne zstaneta za Nemčijo.

Anglija in Egipt.

Egiptski khedive se mudi še vedno v Carigradu kot gost svojega sacerda, turškega sultana. Ali se mu posreči, pridobiti sultana za svoje politične načete zoper Angleško, to je še nerešeno vprašanje, a kaže se, da je angleška vlada vendarle nekoliko v strahu. Sedaj je odposlala pred Aleksandrijo veliko vojno ladijo „Inflexible“ in da bi khedive ne dvomil, da je ladja prišla dol zato, da brani angleške interese zoper njegove namere, izjavila vlada angleška, da ni postala ladje radi baje nastalih nemirov.

Dalje v prilogi.

se mu ljubi! . . . Vsi narodi rómajo zlasti v najnovejšem času, ko je potovanje zaradi železnične zvezze tako olajšano, tja dol na Zlati rog, da občudujejo najzanimivejše mesto na svetu. Za Slovence, posebej pa še za nas Slovence pa je to potovanje v Carigrad že samo ob sebi še bolj zanimivo. Ako potuješ iz Slovenije preko Hrvatske, Srbije in Bolgarije, — voziš se do Adrijanopolja nepretrgoma po čisto slovanski zemlji. In lep kos je je! Gredoč vidiš vse naše južne brate, slišiš jezik njihov, vidiš narodne noše, šege in običaje njihove, pogovarjaš se z brati našimi . . . ali ni to dosti interesantno? Spoznavanje slovanske bitnosti, t. j. spoznavanje samega sebe, ali ní to tudi koristno in poučno? Tem bolj čudno je, da tako malo Slovence potuje v Carigrad. Nekateri imajo morebiti kar se tiče varnosti potovanja samega kake predvodke. Moram izjaviti, da so vsi taki predvodki popolnoma neosnovani in neutemeljeni! Jaz sem se vozil ves čas sám zase, popolnoma nezavisen, ne navezan na nikakršno družbo in vendar se mi na vsej poti nikjer ni pripetila niti najmanjša neprilika; nikdo mi ní rekel žal-besede. Tudi Turki so s tujci prijazni . . .

Ako se mi je posrečilo s temi skromnimi črticami navdušiti rojake svoje za potovanje na slovanski Balkan in v čarobni Carigrad, dosegel sem namén svoj.

upati je, da se v resnici tudi oživotvori. Na rodotnih poljih Trebanjske okolice pridevalo bi se lahko obilo sladkorne repe in imeli bi torej ne samo delavci, ampak tudi domači kmetovalci korist od novega podjetja.

— (Ljubljanski obrti) meseca junija letos a) pričeti: Frančiška Kramar, prodaja sadja; Ivan Buzzolini, trgovina s kolonijalnim blagom; Ivan Turšič, trgovina s senom, slamo in steljo; Miha Petrovc, prevozniški obrt; Ana Keršič, branjerija; Fran Kaiser, trgovina z izprebajalnimi palicami; Ivana Kos, trgovina s pivom v steklenicah; — b) odglašeni: Helena Jager, branjerija, komisjonarski zavod, komisjonarski obrt; A. C. Achtschin, trgovina z železom; Ivan Lončar, branjerija; Alojzij Jenko, pekarski obrt; Jakob Acceto, zidarski obrt; Tilen Bončar, branjerija; Anton Katz, prevažanje blaga; Helena Dolenc, skuba; Ivan Bahovec, mokarija; Ivan Okorn, izdelovanje in prodaja moške obleke; Anton Turk, prodaja molitvenikov in svetih podobič; Joza Mazovič, sejmarstvo s slamniki; Fran Premerl, vozniški obrt; Anton Kastelic, črevljarski obrt; Terezija Skul, poučevanje laškega jezika; Ivan Gale, prodaja kos, srpov in lopat; Marka Špan, črevljarski obrt; Jožef Zadu, Uršula Škerl, Marija Jenko, Edward pl. Farkaš, Helena Reboli, Ivan Praznik, branjerija; Jakob Škerbelc in Simon Galin, črevljarski obrt; Josipina Schweitzer, trgovina s platnem blagom; Fran Svetič, skuba; Julij Kantz, prodaja premoga.

— (Popotni učitelj za vinarstvo) se bode nastavil na Kranjskem, ker je vlada izjavila dejelnemu odboru, da polovico stroškov prevzame država. Ako hočemo, da se zopet povzdigne naše vinarstvo, treba bode vztrajno poučevati ljudstvo in bode popotni učitelj lahko mnogo koristil, ako se resno poprime svojega hvaležnega in važnega posla.

— (Slavnost blagoslovljenja brizgalne) novoustanovljenega gasilnega društva v Dolu pri Ljubljani se bode vršila v nedeljo dne 23. t. m. Vspored: Ob 5. uri zjutraj budnica. — Ob 1/10. uri dopoldan zbiranje udov na marofu in potem odhod k sv. maši. — Ob 4. uri popoldan blagoslovljenje brizgalne, potem odhod na marof in začetek kegljanja in strelnanja na dobitke v prid gasilnega društva. — Prosta zabava — Društva, ki bodo došla z železnico, naj blagovoljno naznačijo kdaj pridejo in kje izstopijo (v Zalogu ali v Lazah).

— (Pevsko društvo „Lira“ v Kamniku) imelo je dne 16. t. m. svoj XI. redni občni zbor, ter se je novi odbor nastopno konstituiral. Predsednik: g. Alojzij Vremšak; podpredsednik: g. Tone Pintar; tajnik: g. Slavoj Kronabetvogl; blagajnik: g. Janko Pohlin; pevovodja: g. Franjo Stele; pevovodje namestnik: g. Pavel Gorjup; arhivar: gosp. Jožef Sandri. Društvo ustanovilo je tudi tamburaški zbor, in je upati, da bode v kratkem javno nastopil.

— (Podružnica sv. Cirila in Metoda za Brdski sodniški okraj) je 6. julija t. l. zborovala pri Slaparju v Lukovici v navzočnosti 36 društvenikov in društvenic. Izvoljen je bil dosedanj odbor, za glavno skupščino pa kot zastopnika gospoda J. Kersnik, dež. poslanec, in Andrej Novak, posestnik v Trojanah. Nabralo se je letnih doneskov 46 gld., kroninih darov 32 gld. 55 kr. in za knjižice 14 gld. 45 kr. Slava!

— (Za družbo sv. Cirila in Metoda) O priliki blagoslovljenja kapela sv. Cirila in Metoda v Št. Lambertu, nabral je g. Srečko Koklič, član Litijskega pevskega društva mej obedom pri gosp. župniku Antonu Bercetu za družbo sv. Cirila in Metoda 7 gld. 32 kr., ter ta znesek izročil navzočim Litijskim Slovenkom, da ga s svojo nabiro svoječasno pošljejo družbinemu vodstvu.

— (Vinogradni na Dolenjskem,) kar jih je bilo namreč že več let zaporedoma škopljene, kažejo letos tako lepo, kakor že dolgo ne. Mladje je dolgo in močno in grozja prav obilo. Ako ne pride kaka nesreča, bode trgatev v tacih vinogradih prav obilna. Bog daj!

— (Sedmo glavno zborovanje učiteljskega društva za Postojnski šolski okraj) bo dn 2. avgusta točno ob 9. uri dopoludne v šolskem poslopiju v Trnovem pri Ljurski Bistrici. Dnevni red: 1. Poročilo g. predsednika. 2. O porabi Lavtarjevega računskega stroja pri pouku v računstvu poroča gospod Stipko Jelenec, ud c. kr. okraj. šol. sveta. 3. Tajnikovo poročilo. 4. Blagajnikovo poročilo. 5. Volitev treh pregledovalcev računa. 6. Določitev kraja prihodnje osme glavne

skupščine. 7. Razni nasveti, kateri se morajo vsaj osem dni pred zborovanjem dopolniti gosp. tajniku. 8. Pismena volitev petih udov v presojevalni knjižnični odsek. 9. Pismena volitev društvenega vodstva, sedem odbornikov.

— (Občni zbor) sklicuje Slovensko društvo Štajersko v Mariboru na Malo gospojnico dne 8. septembra t. l.

Predsedništvo.

— (Blamaža nemškega „schulvereina“) Na Muti ob Dravi na spodnjem Štajerskem dal je „schulverein“ ob svojem času za ondotočno šolo 4000 gld. podpore, da je postala nemška. Čez več let pa se je pokazalo, da se slovenske narodnosti otroci v nemški šoli ničesar ne nauče. Otroci jeli so se upirati in niso hoteli več hoditi v tako šolo in tudi roditelji postali so nejevoljni. Naposled so šolske gosposke morale opustiti čisto nemški učni jezik in šola postala je proti volji „schulvereina“ slovensko nemška.

— (Vabila za pevsko slavnost v Mariboru dne 6. avgusta) se bodo začela razpoljati konec tega tedna, kakor se nam poroča iz društvenega odbora s Ptujem. V kraju, kjer ima društvo svoje poverjenike, se bodo poslala njim, kakor tudi plakati, da jih izroči društvenikom in prijateljem našega društva. Gospodje poverjeniki, kakor tudi drugi častiti rodoljubi, kojim smo poslali nabiralne pole za tekoče leto, se prosijo, da nujno poberejo društvenino oziroma dopoščijo odboru, da se zamorejo računi za letošnje poslovno leto pravočasno skleniti. Nadalje se prosijo vsa častita pevska društva in pevski zbori, ki se bodo slavnosti udeležili, da takoj naznanijo število svojih pevcev po raznih glasovih. Od dne do due narašča število udeleženih se pevskih zborov oziroma pevcev in če nam Bog da lepo vreme, bode tudi letošnja pevska slavnost uspela sijajno. Po dosedanjih poročilih bode brojil skupni pevski zbor okoli 200 pevcev in pevk. Vsak, kdor je prijatelj lepega slovenskega petja, naj ne opusti najlepše prilike občudovati njega krasoto in milino. Priprave so dovršene, kar gotovo Graški teti in njenim prijateljicam ne bo všeč. Vkljub njenemu hujskanju proti slavnosti nam je Ptujsko glasbeno društvo rade volje prepustilo svojo izvrstno 40 mož broječo godbo. Vsak, kdor jo bode slišal, se bode čudil, da je mogoče v tako malem mestecu, kakor je Ptuj, vzdržavati tako mnogobrojno in povsem dovršeno izvezbanu godbo. — Tudi prostor, in sicer v Mariboru najlepši in za slavnost najugodnejši nam je zagotovljen. Torej na mnogobrojno svodenje dne 6. avgusta v Mariboru.

— (Ustanovno veselico) priredi katol. slov. bralno društvo „Mir“ pri Veliki Nedelji v nedeljo dne 23. julija 1893 ob 5. uri popoludne v gostilničnih prostorih gospoda Ivana Goričana. Vspored: I. Na vrtu: 1. F. S. Vihar: „Domovini“, mešan zbor. 2. Pozdrav. 3. V. Vavpotič: „Slovensko geslo“, meški zbor. 4. J. Flešman: „Pod oknom“, mešan zbor. 5. Slavnostni govor. 6. K. Mašek: „Pri zibeli“, mešan zbor. 7. Narodna: „Zjutra“, ženski zbor. 8. Veselje novih udov. 9. Volarič: „Slovan na dan“, mešan zbor. II. Zvečer v gostilni. 1. Tombola. 2. Prosta zabava in ples. Med posameznimi točkami svira godba. Vstop brezplačen. Tujm p. n. gostom, kateri se pripeljejo na kolih, bodi naznanjeno, da je prostor pri g. Goričanu tudi za konje in vozove. Svoji k svojim!! — K mnogobrojni udeležbi vabi najljudneje odbor.

— (Furlanska železniška družba.) G. Jakob Antonelli in Julij Dreossi v Črvinjanu dobila sta dovoljenje, da ustanovita delniško družbo pod naslovom: „C. kr. priv. furlanska železniška družba.“ Sedež družbe bode na Dunaju in so pravila že potrjena.

**Prvo korno
družbi sv. Cirila in Metoda!**

Razne vesti.

* (Velikanski požar.) Gališko mestec Hujsatin, broječe 6000 duš, je te dni do tal pogorelo. Na stotine familij ne ve kam pod streho. Prebivalci sosednega ruskega mesteca Husjatin so ponudili svojim avstrijskim rojakom, ki trpe največjo bedo, da jim pomagajo z živežem, a carinska oblastva so zahtevala, naj se od tega, pogorelcem na manjenega daru plača navadna carina, cesar darovalci niso hoteli, pogorelci pa niso mogli storiti.

* (Električna razsvetljava želodcev.) V raznih listih čitamo, da so zdravniki jeli izkoriščati električno luč v zdravstvene svrhe zlasti za preiskavanje želodcev. Prevod se spusti skozi usta v želodec in tam zaškrbi lučico tako močno, da se v nastavljenem zrcalu želodčeva notranjost prav natanko reflektira in je na pr. moči konstatirati stanje dotične želodčne bolezni.

* (Nova tvarina za izdelovanje papirja.) Vodja papirnice v Astrahanu je iznašel po večmesečnih poskušnjah novo tvarino za izdelovanje papirja, namreč trstiko. Ta iznajdba utegne pro uzočiti velikanske spremembe v izdelovanju papirja.

* (Berlin nazaduje.) V ponosni prestolici nemškega cesarstva nastala je velika preobilica stanovanj. Nad 40 000 stanovanj je praznih, število, katorščega do zdaj še nihče ne pomni.

* (Politika v gledališču.) Jako smešen slučaj primeril se je minuti teden v gledališču v Bukureštu. Ko je minister unanjih rečij stopil v svojo ložo, izpodtaknil se je ob prostiraču in padel baš v tistem hipu, ko je igralec Pfancarde na odrupatično deklamiral: „Ministerstvo je padlo“. Drugi igralec je porabil preugodno priliko za fin ekstempore. Gledajo v ministrovlo ložo, rekel je pomembno: A kakor se lahko prepričaš, je hitro zopet ustalo. — Homerični smeh občinstva in ministra Leboraryja je kazal, da se je igralec dobro odrezal.

* (Čudna skrivnost.) Mesto Pau na južnem Francoskem je sedaj silno razburjeno. Pred kratkim umrl je ondu star gospod, ki je v svoji oporoki zaukazal, naj se z njim pokoplje skrinjica, katero je vedno skrbno varoval in skrival tudi pred najbližjimi znanci. Ukažal je sicer, da se skrinjica ne sme odpreti, ali sorodniki njegovci so bili tako radovedni, da so jo vse jedao odprli. In kaj so zaledali. Dobro obranjeno, balzamovano glavo mlade krasne žene. Umrl gospod je to glavo hranič nad 60 let, to je vse, kar se je izvedelo. Z dovoljenjem pristojnega oblastva se je položila ta glava v krsto k mrlju in z njim vred izročila materi zemlji.

* (Kade in divje zveri v Indiji.) Po službenih izkazih usmrtilo so kače in divje zveri l. 1890 v izhodni Indiji 23 801 osebo, l. 1891 pa 24 200 oseb. Koliko pa je ljudij prišlo ob življenje, ki niso šteti mej navedenimi, ni mogoče konstatovati.

* (Bicikel in Kitajci.) V kitajskem carstvu zmatrajo bicikel za nekako demonično stvar in ga torej ne trpe. Ko je pred nekaterimi meseci biciklist Lenz potujoč na biciklu po Aziji prišel na Kitajsko, napadla ga je četa fanatičnih Kitajcev, ter mu razbila kolo. Še le ko jih je preveril, da je človek a ne kak demon, izpustili so ga napadalci.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 18. julija.*) V Sanoku v Gališki umrl je neki iz Ogerske došli delavec, gledé katerega se sodi, da je žrtva kolere, kar pa še ni dognano, ker bakteriologija preiskava še ni končana.

Budimpešta 18. julija.*) Včeraj in predvčerjšnjim primerilo se tukaj šest slučajev koleri podobne bolezni.

Budimpešta 18. julija.*) V Szatmaru umrle 4 osebe za kolero, v Deésu 2 osebi.

Rotterdam 18. julija.*) V Herzogenbuschu se je uradno konstatirala azijatska kolera.

Pariz 18. julija.*) Bivši načelnik kolonialnega urada, Etienne, izrekel je napram nekemu novinarju mnenje, da Sijamski homatij ni moč rešiti drugače, kakor če Francija to državo anektira. Kar se tiče pri tej stvari interesirane Anglije, rekel je Etienne, da se Francija ne sme vedno umikati Angliji, kakor se je to zgodilo v Egiptu.

London 18. julija.*) „Times“ javlja iz Bangkoka, da zapušča mnogo imovitih angleških rodbin Sijam.

London 18. julija.*) „Morning Post“ priznava, da egiptski khedive ni storil nikakega nekorektnega koraka in da so vse senčne vesti neosnovane, ker praktični politiki niti ne mislijo na to, da bi Angleži zapustili Egipt.

Trst 19. julija. „Piccolo“ javlja iz „zanesljivega“ vira, da je cesar potrdil volitev dra. Pitterija županom Tržaškim.

Beligrad 19. julija. Doslej govorili 4 radikalci za ministersko obtožbo, dva naprednjaka pa proti njej. Upisanih je še 15 govornikov. Razprava se bo najbrž še danes zaključila.

Carigrad 19. julija. Khedive se odpelje v soboto v Egipt.

Carigrad 19. julija. Mustafa-paša je odredil, da je začenši jutri vse potnike iz Evrope zdravniški preiskovati.

* Iz včerajšnje konfiskovane številke.

Pariz 19. julija. Vlada namerava italijanskega revolucionarja Ciprianija iztirati na podlagi dekreta iz 1. 1880. Radikalni in socialistični poslanci nameravajo intervenirati.

Pariz 19. julija. „Soir“ javlja: Minister Develle naročil francoskemu zastopniku v Bangkoku, naj sporoči sijamski vladu ultimatum.

Stockholm 19. julija. Včeraj se priprjal nemški cesar na ladji „Hohenzollern“ in se izkral v pristanu Wisby.

London 19. julija. Angleški listijavljajo, da se rusko vojno ministerstvo bavi z ustancitvijo dveh novih vojev, katera bi bila nameščena blizu nemške meje.

Narodno-gospodarske stvari.

Novi koleki. C. kr. finančno ravnateljstvo je po naročilu c. kr. finančnega ministerstva naznalo trgovski in obrtniški zbornici, da se bodo vsled ukaza c. kr. finančnega ministerstva z dne 14 marca 1893. l. drž. zak. št. 36. počenši s 1. dnem junija 1893. l. začele prodajati predrugačene kolkovne znamke. Te razločujejo se od prejšnjih po barvi in pa s tem, da imajo na spodnjem barvenem polju vtisneno letaico 1893. Kolkovne znamke, ki se sedaj prodajajo, se bodo z 31. dnem julija 1893. leta prodaji popolnoma odvzale. Ako se torej iz rabe dejane kolkovne znamke uporabljajo po 31. dnevu julija 1893. l., šteci je to jednak zanemarjenju zakonite kolkovne dolžnosti in to provzroči kvarne posledice, ki so s tem združene na podstavi pristojbinskih zakonov. Iz rabe dejane, neporabljeni kolkovne znamke se bodo pri kolkovnih hraniliških uradilih, pazeč na zakonita določila in predpise zamenjavale za nove počenši s 1. dnem julija vstevši do 31. dne avgusta 1893. l. Dotične vloge strank so kolka proste. Prodajalci kolkovnih znamk morajo tiste zaloge iz rabe dejanih kolkovnih znamk, katere presegajo potrebščino v mesecu juniju in juliju 1893. l., za nove znamke zameniti pred 1. dnem avgusta meseca 1893. l. Po 31. dne avgusta se iz rabe dejane kolkovne znamke niti ne zamenjujejo, niti se ne daje za nje kako povračilo. Obrtne in trgovinske knjige, potem golice menic, računi in jednake stvari, na katerih so bile kolkovne znamke prejšnjih izdaj uporabljane s predpisom ustrezačim uradnim prekolkovanjem, ki se je opravilo pred 1. dnem avgusta 1893. l., morejo se brez zadržka rabiti tudi po 31. dne julija 1893. l. Tudi na kolkovno znamenje, ki se nahaja na poštih spremnicah, bode se natisnila letnica 1893., vendar se morejo dosedanje zaloge uporabljati, dokler se popolnoma ne porabijo. V kolkovnih znamenjih na promesnicah, potem v onih, ki so natisnena na računske in vozno-listne golice, v časniških kolkovnih znamkah, in napred v kolkovnih znamenjih za plačevanje davka od trgovine z efekti se učesar ne izpremija.

— Posojilnica v Radovljici imela je v preteklem poluletji 170 967 gld. 99 kr. prometa. Vložilo se je v tem poluletji 54.914 gld. 82 kr., hranilnih vlog, izplačalo pa se je 21.533 gld. 21 kr., hranilnih vlog in obresti od istih 89 gld. 77 kr. Posojila znašajo v preteklem poluletji 48 093 gld. 87 kr., vrnenih posojil pa se beleži 5.024 gld. vplačane obresti od danih posojil znašajo 2 620 gld. 23 kr. Pri denarnih zavodih naložilo se je glavnice 12 554 gld., vzdignilo pa 17.749 gld. 66 kr.

— Posojilnica v Gornji Radgoni imela je v preteklem poluletji dohodkov 21.702 gld. 53 $\frac{1}{2}$ kr. in stroškov 21.911 gld. 13 kr., torej prometa 43 613 gld. 66 $\frac{1}{2}$ kr. Mej dohodki imela je 16.859 gld. 50 kr. hranilnih vlog in 2885 gld. vrnenih posojil, mej stroških pa 1580 gld. posojil ter 3921 gld. 84 kr. vzdignenih hranilnih vlog. Pristopilo jo 61 novih zadružnikov, ki imajo v deležih 610 gld.; vseh zadružnikov skupaj je 166.

Poslano.

Iz Trebanjskega, Mokronoškega, Novomeškega, Krškega in Kostanjeviškega okraja prihajajo nam soglasna poročila, da je tam splošno razširjena vest, da nek bivši uradnik „Slavije“ iz maščevanja za to, ker je bil odpuščen iz službe, požiga po vrsti vsa poslopja, ki so pri „Slaviji“ zavarovana.

Ni težko uganiti, kje je iskati izvora tej novici in s kakošnim namenom se razširja; mi v pomirjenje svojih členov le konstatujemo, da je na celotem izmišljena, kar dokazuje najbolje to, da od poslopja, ki so bila, kakor se pravi, od neznanega budodelca na Dolenjskem požgana, niti jedno ni bilo zavarovano pri banki „Slaviji“.

V Ljubljani, dné 19. julija 1893. (756)

Generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

Ivan Hribar, Josip Kuhar,
gen. zastopnik. tajnik.

Listnica uredništva.

Ljubljanski trgovec: Na brezimne dopise se principijelno ne oziramo. Blagovolite nam torej javiti svoje ime, ki nam bo, kakor pri vsakem dopisniku, jamstvo za resno Vašega poročila.

Današnji številki priložen je „Zaznam potov, katere je zaznamovalo Slovensko planinsko društvo“, na kar opozarjamо čestite naročnike.

Narodno zdravilo. Tako se smě imenovati bolesti utešujoče, mišice in žive krepujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porabila pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem pozviti razpošilja to mazilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj od dveh steklenic se ne pošilja. 2 (18-10)

LJUBLJANSKI ZVON

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četr leta 1 gld. 15 kr.

Tuji:

17. julija.

Pri **Maliči**: Kersch, Recher, Herman, Seidner, Meider, Handl, Hand z Dunaja. — Ravena, Krotz, Jakel, Gobry iz Trsta. — Hartman iz Braa. — Theimer iz Monakovega. — Breicha iz Prage. — Dr. Szolansky iz Gorice. — Brückner iz Budimpešte. — Ranzinger iz Kočevja. — Pipan iz Pulja.

Pri **Slonu**: Jung, Berger, Springer z Dunaja. — Medved iz Ljubljane. — Vendiani iz Trsta. — Dr. Burger iz Kočevja. — Dr. Schroth iz Bena.

Pri **južnem kolodvoru**: Urbantschitsch z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

16. julija: Blaž Pirc, posestnik, 75 let, Študentovske ulice št. 13, marasmon senilis.

V deželnini bolnici:

15. julija: Terezija Petrič, dekla, 29 let, pljučna tuberkuloza.

16. julija: Jožef Kainz, knjigovec, 25 let, tuberkulose.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Veetrovi	Nebo	Močina v mm.
17. julija	7. zjutraj	734.4 mm.	17.8°C	sl. jzh.	obl.	1.50 mm.
	2. popol.	733.8 mm.	28.8°C	sl. szh.	obl.	
	9. zvečer	735.0 mm.	15.4°C	sl. vzh.	jasno	dežja.
18. julija	7. zjutraj	734.3 mm.	11.6°C	sl. vzh.	obl.	10.20 mm.
	2. popol.	732.3 mm.	13.0°C	sl. szh.	dež.	
	9. zvečer	734.9 mm.	12.8°C	sl. szh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 20.7° in 12.5°, za 1.6° nad in 5.8 pod normalom.

Izkaz avstro-egerske banke

z dne 15. julija 1893.

Prejšnji teden
Bankovcev v prometu 453,569.000 gld. (— 12,186.000 gld.)
Zaklad v gotovini . . . . . 280 015.000 (— 2,964.000)
Portfelj . . . . . 165,628.000 (— 10,580.000)
Lombard . . . . . 21,887.000 (— 2,383.000)
Davka prosta bankovna rezerva . . . . . 29,798.000 (+ 9,966.000)
Drž. not v prometu . . . . . 312,516.000 (+ 22.000)

Dunajska borza

dné 19. julija t. l.

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 97.60	—	gld. 97.60
Srebrna renta	97.80	—	97.25
Zlata renta	118.55	—	118.70
4% kronska renta	97.15	—	97.—
Akcije narodne banke	9.2.—	—	983.—
Kreditne akcije	334.70	—	335.75
London	124.80	—	124.55
Napol.	9.91	—	9.89
C. kr. cekini	5.90	—	5.89
Nemške marke	61.20	—	61.12 $\frac{1}{2}$
Italijanske lire	45.70	—	—
Papirnatи rubelj	1.30 $\frac{1}{4}$	—	—

Dne 18. julija t. l.

4% državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	147 gld.	50 kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	192	—
Ogerska zlata renta 4%	115	50
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	128	—
Zemlj. obč. avstr. 4 $\frac{1}{2}$ % zlati zast. listi	122	50
Kreditne srečke po 100 gld.	197	25
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	30
Akcije anglo-avst. banke po 200 gld.	150	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	256	—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—